Ogólnokształcąca Szkoła Baletowa im. Feliksa Parnella
WYMAGANIA EDUKACYJNE - **Geografia**
KLASA: **VII**
rok szkolny **2026/2027**
nauczyciel **Elżbieta Kacprzak**

Podręcznik: Oblicza geografii 2, zakres podstawowy, Nowa Era

Dział III: Sektory gospodarki. Globalizacja

1. Ocena dopuszczająca:
   Uczeń:
   a) przedstawia podział gospodarki na sektory
   b) wymienia funkcje poszczególnych sektorów gospodarki
   c) wyjaśnia znaczenie terminów: globalizacja, indeks globalizacji
   d) wymienia płaszczyzny globalizacji

2. Ocena dostateczna:
   Uczeń:
   a) omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki
   b) opisuje funkcje poszczególnych sektorów gospodarki
   c) wyjaśnia, czym jest struktura zatrudnienia
   d) wymienia kraje o najwyższym indeksie globalizacji na świecie

3. Ocena dobra:
   Uczeń
   a) porównuje strukturę zatrudnienia w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie
   b) opisuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce po 1950 r.
   c) omawia przebieg procesów globalizacji na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej

4. Ocena bardzo dobra:
   Uczeń:
   a) omawia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski na tle krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego
   b) wykazuje zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju
   c) analizuje skutki globalizacji na przykładzie Polski

5. Ocena celująca:
   Uczeń:
   a) przedstawia przyczyny i prawidłowości zmiany roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i w Polsce
   b) przedstawia wpływ globalizacji na gospodarkę światową i życie człowieka

Dział IV: Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo

1. Ocena dopuszczająca:
   Uczeń:
   a) wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa
   b) wymienia formy użytkowania ziemi
   c) wymienia elementy tworzące strukturę użytków rolnych
   d) wymienia najważniejsze grupy roślin uprawnych i podaje przykłady należących do nich roślin
   e) wymienia czołowych producentów wybranych roślin uprawnych
   f) wymienia najważniejsze grupy zwierząt gospodarskich i podaje przykłady zwierząt należących do

każdej grupy
g) wyjaśnia znaczenie terminu pogłowie
h) podaje kraje o największym pogłowiu bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie
i) wymienia funkcje lasów
j) wymienia czynniki decydujące o rozmieszczeniu lasów na Ziemi
k) wyjaśnia, czym jest wskaźnik lesistości
l) wyjaśnia znaczenie terminów: rybactwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura
m) podaje kraje, w których rybołówstwo odgrywa istotna rolę
n) wymienia najczęściej poławiane organizmy wodne

2. Ocena dostateczna:
Uczeń:
a) przedstawia zróżnicowanie warunków przyrodniczych produkcji rolnej na świecie
b) omawia formy użytkowania ziemi na świecie i w Polsce
c) opisuje strukturę użytków rolnych na świecie i w Polsce
d) omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw
e) przedstawia podział i zastosowanie roślin uprawnych
f) przedstawia podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu
g) wyjaśnia różnicę między chowem a hodowlą
h) omawia rozmieszczenie lasów na Ziemi
i) przedstawia rozmieszczenie głównych łowisk na świecie
j) omawia rozmieszczenie najbardziej eksploatowanych łowisk na świecie
k) wyjaśnia, czym jest przełowienie

3. Ocena dobra:
Uczeń:
a) wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie
b) porównuje strukturę użytkowania ziemi w Polsce ze strukturą użytkowania ziemi w wybranych krajach
c) opisuje warunki i rejony upraw wybranych roślin oraz ich głównych producentów
d) dostrzega różnicę między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym
e) omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie pogłowia zwierząt gospodarskich na świecie
f) omawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce
g) przedstawia sposoby wykorzystania lasów na świecie
h) opisuje wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie
i) omawia znaczenie akwakultury w gospodarce morskiej świata

4. Ocena bardzo dobra:
Uczeń:
a) opisuje zróżnicowanie przyrodniczych warunków produkcji rolnej w wybranym kraju lub regionie
b) omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie
c) omawia warunki i rejony uprawy oraz głównych producentów zbóż, roślin przemysłowych, bulwiastych i korzeniowych
d) omawia uprawę warzyw i owoców oraz używek na świecie
e) omawia czynniki gospodarcze i religijno-kulturowe wpływające na rozmieszczenie pogłowia zwierząt gospodarskich na świecie
f) charakteryzuje rozmieszczenie i wielkość pogłowia bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie
g) opisuje skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata
h) omawia wpływ rybołówstwa i akwakultury na równowagę w środowisku

5. Ocena celująca:
   Uczeń:
   a) wyjaśnia zależność poziomu produkcji rolnej od warunków przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na wybranych przykładach
   b) porównuje obecny zasięg wybranych roślin uprawnych z obszarami ich pochodzenia
   c) przedstawia tendencje zmian w pogłowiu zwierząt gospodarskich na świecie
   d) uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie
   e) rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody
   f) dostrzega związek między wykorzystaniem zasobów biologicznych mórz i wód śródlądowych a potrzebą zachowania równowagi w ekosystemach wodnych

Dział V: Przemysł

1. Ocena dopuszczająca:
   Uczeń:
   a) wyjaśnia, czym jest przemysł
   b) wymienia czynniki lokalizacji przemysłu
   c) przedstawia działy przemysłu high-tech
   d) wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja
   e) podaje przykłady procesów dezindustralizacji na świecie
   f) wymienia źródła energii na świecie w podziale na odnawialne i nieodnawialne
   g) wymienia główne surowce energetyczne i przykłady ich wykorzystania
   h) wymienia największych na świecie producentów surowców energetycznych
   i) wyjaśnia, na czym polega bilans energetyczny
   j) podaje największych producentów energii elektrycznej
   k) wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych
   l) wymienia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej

2. Ocena dostateczna:
   Uczeń:
   a) przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych
   b) podaje cechy przemysłu tradycyjnego i jego rozmieszczenie na świecie
   c) wymienia cechy przemysłu high-tech i jego rozmieszczenie na świecie
   d) wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji
   e) podaje różnicę między industrializacją a reindustrializacją
   f) omawia odnawialne źródła energii
   g) opisuje nieodnawialne źródła energii
   h) przedstawia strukturę produkcji energii na świecie
   i) podaje zalety i wady elektrowni cieplnych i jądrowych
   j) omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych
   k) wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe
   l) przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach jądrowych

3. Ocena dobra:
   Uczeń:
   a) analizuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na świecie
   b) omawia stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej i podaje przykłady tej zależności
   c) porównuje cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii
   d) omawia przyczyny i skutki dezindustrializacji
   e) podaje przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce i wybranych krajach Europy
   f) przedstawia bilans energetyczny i jego zmiany na świecie
   g) przedstawia zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w.
   h) omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej
   i) opisuje zmiany w produkcji i w zużyciu energii elektrycznej na świecie

j) omawia rozwój energetyki jądrowej na świecie

4. Ocena bardzo dobra:
   Uczeń:
   a) omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu
   b) omawia znaczenie przemysłu high-tech na świecie
   c) omawia przyczyny i przebieg reindustrializacji
   d) omawia przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w.
   e) omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię
   f) opisuje strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni na świecie, w wybranych krajach i w Polsce
   g) omawia plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce

5. Ocena celująca:
   Uczeń:
   a) przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu
   b) ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności
   c) uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, w Europie i w Polsce
   d) przedstawia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii
   e) analizuje wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne państwa
   f) uzasadnia potrzebę społecznej debaty nad decyzją dotyczącą rozwoju energetyki jądrowej w Polsce

Dział VI: Usługi

1. Ocena dopuszczająca:
   Uczeń:
   a) klasyfikuje usługi
   b) omawia usługi podstawowe i wyspecjalizowane
   c) wyjaśnia znaczenie terminów: transport, infrastruktura transportowa
   d) przedstawia podział transportu
   e) wymienia elementy infrastruktury
   f) wyjaśnia znaczenie terminu łączność
   g) przedstawia podział łączności
   h) wyjaśnia, czym są gospodarka oparta na wiedzy, kapitał ludzki, społeczeństwo informacyjne
   i) wymienia czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy
   j) wymienia największe banki świata
   k) wyjaśnia znaczenie terminów: handel międzynarodowy (zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa
   l) podaje przykłady państw o dodatnim i ujemnym saldzie handlu międzynarodowego
   m) wymienia najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej
   n) podaje największych światowych importerów i eksporterów
   o) wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, atrakcyjność turystyczna, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna
   p) podaje państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów
   q) wymienia państwa o największych wpływach z turystyki zagranicznej.

2. Ocena dostateczna:
   Uczeń:
   a) opisuje zróżnicowanie sektora usług na świecie
   b) omawia etapy rozwoju usług
   c) porównuje strukturę zatrudnienia w usługach w Polsce ze strukturą zatrudnienia w wybranych krajach

d) omawia czynniki rozwoju transportu
e) wymienia zalety i wady różnych rodzajów transportu
f) przedstawia rozwój telefonii i jej zróżnicowanie na świecie
g) wymienia cechy społeczeństwa informacyjnego
h) omawia zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie
i) przedstawia zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach
j) podaje czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw
k) wymienia negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego
l) wymienia rodzaje turystyki
m) wyjaśnia znaczenie terminów: walory turystyczne, infrastruktura turystyczna, dostępność turystyczna

3. Ocena dobra:
Uczeń:
a) określa stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego
b) przedstawia rozwój sektora usług w Polsce
c) charakteryzuje poszczególne rodzaje transportu i ich uwarunkowania
d) opisuje sieć transportu na świecie
e) omawia czynniki rozwoju transportu w Polsce
f) omawia spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji komputerowej
g) podaje cechy gospodarki opartej na wiedzy
h) omawia rolę władz w gospodarce opartej na wiedzy
i) porównuje dostęp do internetu w gospodarstwach domowych w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej
j) omawia zróżnicowanie usług edukacyjnych na świecie
k) opisuje kierunki międzynarodowej wymiany towarowej
l) przedstawia strukturę handlu zagranicznego Polski
m) charakteryzuje główne regiony turystyczne świata

4. Ocena bardzo dobra:
Uczeń:
a) omawia znaczenie usług w gospodarce państw
b) wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw
c) przedstawia prawidłowości w zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie
d) opisuje rolę łączności w światowej gospodarce
e) omawia rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce
f) omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata
g) omawia rosnącą rolę usług finansowych na świecie
h) omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw
i) omawia miejsce Polski w handlu międzynarodowym
j) opisuje zasady sprawiedliwego handlu i wyjaśnia, dlaczego należy ich przestrzegać
k) omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze walory turystyczne wpływające na atrakcyjność turystyczną wybranych regionów świata

5. Ocena celująca:
Uczeń:
a) formułuje wnioski na temat poziomu zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w Polsce w porównaniu z innymi krajami
b) przedstawia uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu w wybranych państwach świata i w Polsce
c) omawia znaczenie łączności w rozwoju społeczno-gospodarczym świata i w życiu codziennym
d) omawia przejawy i skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego

e) omawia znaczenie usług edukacyjnych i finansowych w rozwoju społeczno--gospodarczym świata
f) omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata
g) omawia rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych

Dział VII: Wpływ człowieka na środowisko

1. Ocena dopuszczająca:
   Uczeń:
   a) wyjaśnia znaczenie terminu antropopresja
   b) podaje przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, wynikających z działalności człowieka
   c) wymienia filary zrównoważonego rozwoju
   d) podaje źródła zanieczyszczeń atmosfery spowodowane działalnością człowieka
   e) wymienia typy smogu
   f) wymienia gazy cieplarniane oraz główne źródła ich emisji
   g) wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka
   h) wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego jakie niesie działalność rolnicza
   i) wymienia rodzaje górnictwa
   j) wyjaśnia znaczenie terminu rekultywacja
   k) wymienia kierunki rekultywacji terenów pogórniczych
   l) wymienia zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu
   m) wyjaśnia znaczenie terminu pojemność turystyczna
   n) wyjaśnia znaczenie terminu krajobraz kulturowy
   o) wymienia czynniki kształtujące krajobraz kulturowy
   p) wyjaśnia, czym jest degradacja krajobrazu
   q) wyjaśnia znaczenie terminu rewitalizacja
   r) podaje przykłady rewitalizacji

2. Ocena dostateczna:
   Uczeń:
   a) omawia zasady i filary zrównoważonego rozwoju
   b) podaje przyczyny występowania smogu
   c) wymienia inne przykłady wpływu działalności człowieka na atmosferę (globalne ocieplenie, kwaśne opady, dziura ozonowa)
   d) omawia zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie
   e) podaje przyczyny deficytu wody na świecie
   f) przedstawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko
   g) wymienia zagrożenia związane z górnictwem
   h) wyjaśnia, na czym polega rekultywacja terenów pogórniczych
   i) przedstawia wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze
   j) wymienia cechy krajobrazu kulturowego terenów wiejskich i miast
   k) wymienia rodzaje rewitalizacji

3. Ocena dobra:
   Uczeń
   a) podaje przykłady nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego
   b) opisuje smog typu londyńskiego i smog typu fotochemicznego
   c) omawia pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach
   d) przedstawia wpływ płodozmianu i monokultury rolnej na środowisko przyrodnicze
   e) wyjaśnia wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu
   f) omawia wpływ kopalń na stosunki wodne
   g) opisuje zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową
   h) wymienia pozytywne i negatywne skutki dynamicznego rozwoju turystyki
   i) omawia degradację krajobrazu rolniczego i miejskiego
   j) omawia przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych

k) opisuje rodzaje rewitalizacji i podaje przykłady

4. Ocena bardzo dobra:
   Uczeń:
   a) omawia skutki wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze
   b) podaje skutki występowania smogu
   c) przedstawia przyrodnicze i społeczno--gospodarcze skutki globalnego ocieplenia
   d) omawia ingerencję człowieka w hydrosferę na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu i zaniku Jeziora Aralskiego
   e) omawia wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze
   f) prezentuje wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze na przykładzie Polski i świata
   g) opisuje powstawanie leja depresyjnego
   h) omawia wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu
   i) wyjaśnia wpływ transportu na warunki życia ludności
   j) omawia wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne
   k) podaje przykłady zagrożeń krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce
   l) omawia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej
   m) wyjaśnia, na czym polega postawa współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego

5. Ocena celująca:
   Uczeń:
   a) dostrzega konflikt interesów w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze
   b) przedstawia przykłady rozwiązań konfliktu interesów w relacji człowiek – środowisko
   c) proponuje przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery
   d) ocenia wpływ inwestycji hydrotechnicznych na środowisko przyrodnicze
   e) prezentuje na dowolnym przykładzie wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze
   f) omawia sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze
   g) przedstawia możliwości stosowania w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju
   h) podaje przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych na świecie, w Polsce i w najbliższej okolicy
   i) przedstawia przykłady działań na rzecz środowiska